

Βρυξέλλες, 7 Ιουνίου 2024
(OR. en)

10793/24

SOC 432
EMPL 250
ECOFIN 652
EDUC 203

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Επιτροπή Απασχόλησης
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Εφαρμογή της σύστασης για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας – Κύρια μηνύματα της Επιτροπής Απασχόλησης - Προσυπογραφή

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα κύρια μηνύματα της Επιτροπής Απασχόλησης σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2016, για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας (EE C 67 της 20.2.2016, σ. 1), προς προσυπογραφή από το Συμβούλιο (EPSCO) κατά τη σύνοδό του στις 20 Ιουνίου 2024.

Παράρτημα 1: Στο έγγρ. 10793/24 ADD 1 παρουσιάζονται τα ειδικά ανά χώρα συμπεράσματα.

Παράρτημα 2: Στο έγγρ. 10793/24 ADD 2 παρουσιάζονται τα πλήρη αποτελέσματα όσον αφορά το 2022 από τη συλλογή δεδομένων για την παρακολούθηση της σύστασης για τους μακροχρονίως ανέργους.

Παράρτημα 3: Στο έγγρ. 10793/24 ADD 3 περιέχονται συνοπτικές παρουσιάσεις των δελτίων των κρατών μελών.

Ανασκόπηση από την Επιτροπή Απασχόλησης της εφαρμογής της σύστασης του Συμβουλίου για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας

Κύρια μηνύματα της Επιτροπής Απασχόλησης προς το Συμβούλιο

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) είναι επιφορτισμένη να παρακολουθεί την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας. Από το 2016, έπειτα από κάθε ανασκόπηση, το Συμβούλιο (EPSCO) προσυπογράφει δέσμη κύριων μηνυμάτων που διατυπώνει η EMCO με βάση την παρακολούθηση της εν λόγω σύστασης του Συμβουλίου από την ίδια. Τον Οκτώβριο του 2022, τα κύρια μηνύματα της EMCO επικεντρώθηκαν στην πρόοδο των κρατών μελών και, επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν την παροχή κατάρτισης στους μακροχρονίως ανέργους, διερευνώντας τρεις βασικές πτυχές: κάλυψη, χρηματοδότηση και διακυβέρνηση.

Η πέμπτη ανασκόπηση της εφαρμογής της σύστασης του Συμβουλίου πραγματοποιήθηκε στις 11 και 12 Απριλίου 2024 στις Βρυξέλλες και διενεργήθηκε από την ομάδα ανάλυσης πολιτικής της EMCO (EMCO PAG). Κατά την ανασκόπηση του 2024, πέρα από τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν λάβει υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της σύστασης του Συμβουλίου, εξετάστηκε επίσης η πρόοδος των κρατών μελών όσον αφορά την **ανάπτυξη ή ενεργοποίηση συμπράξεων με εργοδότες και άλλους σχετικούς φορείς ή ενδιαφερόμενα μέρη σε τοπικό επίπεδο** με σκοπό να διευκολυνθεί η ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας.

Πριν από τη διενέργεια της ανασκόπησης, **τα κράτη μέλη συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης, προκειμένου να αξιολογήσουν τον βαθμό στον οποίο έχουν εφαρμόσει τη σύσταση του Συμβουλίου**, με έμφαση σε τέσσερις βασικούς τομείς δράσης: α) εγγραφή των μακροχρονίως ανέργων· β) συντονισμός στο πλαίσιο ενιαίου σημείου επαφής· γ) εφαρμογή των συμφωνιών ένταξης στην εργασία· και δ) συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, με ιδιαίτερη έμφαση στις συμπράξεις.

Τα παρόντα κύρια μηνύματα βασίζονται στα αποτελέσματα της εν λόγω ανασκόπησης· στα παραρτήματα περιέχονται τα ειδικά ανά χώρα συμπεράσματα, τα αποτελέσματα της διαδικασίας συλλογής δεδομένων και οι συνοπτικές παρουσιάσεις των δελτίων των κρατών μελών. Στο παρόν έγγραφο επισυνάπτονται επίσης τα ανά κράτος μέλος αποτελέσματα της διαδικασίας συλλογής δεδομένων του 2023, πριν από τα οποία παρατίθεται περίληψη των κύριων αποτελεσμάτων σε επίπεδο ΕΕ.

2. ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙΣΑ ΠΡΟΟΔΟΣ

Μετά την αύξηση που σημείωσε το 2021, ο αριθμός των μακροχρονίως ανέργων στην ΕΕ συνέχισε να μειώνεται και έπεσε κάτω από τα 5 εκατομμύρια το 2022, με το ποσοστό των μακροχρονίως ανέργων να έχει μειωθεί κατά το ήμισυ και πλέον από το πρόσφατο υψηλό επίπεδο του 2013 (από 5,3 % σε 2,3 %). Το μερίδιο των μακροχρονίως ανέργων στη συνολική ανεργία έχει επίσης μειωθεί στο 43,5 %, επίπεδο που είναι σχεδόν 6 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερο από εκείνο του 2013.

A. ΕΓΓΡΑΦΗ

Από την πανδημία της COVID-19 και μετά, τα κράτη μέλη δίνουν ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στην ψηφιοποίηση των υπηρεσιών (διαδικτυακή εγγραφή, διαδικτυακή υποστήριξη κ.λπ.). Ωστόσο, οι μακροχρονίως άνεργοι —ιδίως εκείνοι με χαμηλότερες δεξιότητες ΤΠΕ— εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Για τον λόγο αυτό, οι διά ζώσης επαφές εξακολουθούν να συνιστώνται από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΔΥΑ) ως αποδοτικότερες για τους μακροχρονίως ανέργους.

Πολλά κράτη μέλη έχουν υλοποιήσει ενημερωτικές δράσεις για την ενθάρρυνση της εγγραφής των ανενεργών ενηλίκων (από την πανδημία της COVID-19 και μετά, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν επεκτείνει περαιτέρω την αρχική εγγραφή μέσω πολλαπλών διαύλων, όπως με τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών, με διά ζώσης επαφές, τηλεφωνικώς ή με αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης). Ωστόσο, τα κράτη μέλη με σημαντικές περιφερειακές ανισότητες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις.

Εξάλλου, η διασταυρούμενη εγγραφή μεταξύ των υπηρεσιών ανεργίας στις ΔΥΑ και των κοινωνικών υπηρεσιών υστερεί παρά τα ισχυρά κίνητρα που έχουν θεσπίσει τα περισσότερα κράτη μέλη. Η αποτελεσματική εφαρμογή της διασταυρούμενης εγγραφής θα μπορούσε να διευκολύνει τον εντοπισμό των πλέον κρίσιμων καταστάσεων και περιπτώσεων που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Στα θετικά, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν όλο και περισσότερο διατάξεις για την αποθάρρυνση της απεγγραφής όταν εξαντλούνται τα επιδόματα ανεργίας και τα κοινωνικά επιδόματα.

B. ΕΝΙΑΙΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ

Ο προσδιορισμός ενός ενιαίου σημείου επαφής για κάθε αποδέκτη συμφωνίας ένταξης στην εργασία εφαρμόζεται ευρέως στα διάφορα κράτη μέλη, όπως και ο ορισμός ενός υπευθύνου για κάθε μακροχρονίως άνεργο. Σε πολλά κράτη μέλη έχει ενισχυθεί η ικανότητα των ενιαίων σημείων επαφής να συγκεντρώνουν ατομικές πληροφορίες για την ατομική αξιολόγηση όλων των προσώπων που αναζητούν εργασία.

Η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών για τους ανέργους έχει επίσης αυξηθεί. Ωστόσο, η ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων έχει προσδιοριστεί ως στοιχείο που λείπει, πράγμα που εμποδίζει την πρόοδο ή επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα των υπηρεσιών. Θα πρέπει να ενισχυθεί ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ κεντρικών και τοπικών ΔΥΑ και δήμων, καθώς και οι μηχανισμοί που επιτρέπουν να διαβιβάζονται/ανταλλάσσονται μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών συναφείς πληροφορίες σχετικά με τις κενές θέσεις εργασίας, τις ευκαιρίες κατάρτισης και τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες για κάθε μακροχρονίως άνεργο. Η καθιέρωση κατάλληλης ανταλλαγής και διαβίβασης πληροφοριών, με παράλληλη εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τον γενικό κανονισμό για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ), εξακολουθεί να αποτελεί ζήτημα που απασχολεί πολλά κράτη μέλη.

Γ. ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι συμφωνίες ένταξης στην εργασία (ΣΕΕ) —ή ισοδύναμα μέσα— εφαρμόζονται στα περισσότερα κράτη μέλη από το 2018, όμως εξακολουθούν να ενισχύονται περαιτέρω.

Έχουν γίνει βελτιώσεις όσον αφορά τη συνέχεια που δίνεται στις ατομικές αξιολογήσεις, με καθοδήγηση και ενημέρωση σχετικά με τις προσφορές εργασίας και την υποστήριξη, καθώς και με τακτική παρακολούθηση και επικαιροποίηση των ΣΕΕ και ρυθμίσεις που επιτρέπουν τον τακτικό έλεγχο της προόδου των ατόμων που αναζητούν εργασία προς την επανένταξη. Ωστόσο, η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους μακροχρονίως ανέργους μεταξύ των οργανισμών που συμμετέχουν στις ΣΕΕ παραμένει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, ιδίως μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών εταίρων.

Δ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Παρότι η συνεργασία μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών (π.χ. μεταξύ του υπουργείου Παιδείας, του υπουργείου Εργασίας και των ΔΥΑ, καθώς και με ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και καθοδηγητές) έχει προχωρήσει, με την ανάπτυξη υπηρεσιών προς τους εργοδότες, η πολυτομεακή συνεργασία με όλους τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των τοπικών εργοδοτών, των διοικήσεων και της κοινωνίας των πολιτών, εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση και επί του παρόντος υλοποιείται σε λιγοστά μόνον κράτη μέλη.

Η δικτύωση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η δημιουργία συμπράξεων και η συμμετοχή εργοδοτών, κοινωνικών υπηρεσιών και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών αποτελούν κρίσιμες συνιστώσες για τη διασφάλιση αποτελεσματικής επανένταξης των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας και για την πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας. Οι συμπράξεις αυτές είναι απαραίτητες τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, αν και συχνά προκύπτουν προκλήσεις λόγω των αποκλινόντων συμφερόντων των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών. Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και η ανάπτυξη συμπράξεων σε τοπικό επίπεδο ποικίλλουν ανά κράτος μέλος.

Οι οντότητες αυτές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν ορισμένα άτομα για τη βιώσιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Σε αρκετές χώρες, οι ΔΥΑ θα πρέπει να ενισχύσουν τη συμμετοχή των εργοδοτών σε αυτές τις διαδικασίες. Πολλά κράτη μέλη αναγνωρίζουν τη σημασία της δικτύωσης, αλλά αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο να εξασφαλίζουν κατά τρόπο αποτελεσματικό τη συμμετοχή όλων των απαραίτητων ενδιαφερόμενων μερών.

Ε. ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τα αποτελέσματα της τελευταίας συλλογής δεδομένων για τους μακροχρονίως ανέργους δείχνουν πολύ περιορισμένη πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου, καθώς μέχρι και σήμερα μόλις τα μισά κράτη μέλη έχουν επιτύχει τον πρώτο στόχο της σύστασης, παρέχοντας ΣΕΕ ή ισοδύναμο μέσο στο 95 % τουλάχιστον των μακροχρονίως ανέργων που είναι εγγεγραμμένοι ως άνεργοι για τουλάχιστον 18 μήνες.

Η συλλογή δεδομένων για τους μακροχρονίως ανέργους δείχνει επίσης ότι τα ποσοστά μετάβασης στην απασχόληση είναι χαμηλότερα από ό,τι το προηγούμενο έτος για όλα τα κράτη μέλη πλην δύο, και φέτος μόνο 14 κράτη μέλη μπόρεσαν να παράσχουν στοιχεία σχετικά με τη μετέπειτα πορεία των μακροχρονίως ανέργων που εξέρχονται από ΣΕΕ.

Ωστόσο, και αυτά τα δεδομένα παρακολούθησης επιβεβαιώνουν προηγούμενα στοιχεία που έδειξαν ότι η ομάδα των κρατών μελών που παρέχει ατομικά σχέδια δράσης (ΑΣΧ) με ενδεδειγμένη αξιολόγηση επιτυγχάνει σημαντικά καλύτερα αποτελέσματα σε σύγκριση με την ομάδα που παρέχει τυπικές συμφωνίες ένταξης στην εργασία, και ιδίως με την ομάδα που παρέχει τακτικά ΑΣΧ, κάτι που δείχνει πως η ατομική συμβουλευτική είναι ζωτικής σημασίας για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρότι έχει μειωθεί, η μακροχρόνια ανεργία εξακολουθεί να έχει μεγάλες διαστάσεις σε ορισμένα κράτη μέλη, κάτι που οξύνει τον κίνδυνο έκπτωσης των δεξιοτήτων, κοινωνικού αποκλεισμού και φτώχειας. Καθώς συχνά επηρεάζει άτομα που βρίσκονται στις πλέον ευάλωτες καταστάσεις και τις ομάδες που υποεκπροσωπούνται στην αγορά εργασίας, η αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας συμβάλλει επίσης στην καταπολέμηση των ανισοτήτων και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στην ΕΕ. **Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη διατήρησαν την πολιτική τους προσήλωση στην εφαρμογή της σύστασης για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, παρότι παρατηρούνται ορισμένες κοινές εξελίξεις, ο βαθμός εφαρμογής εξακολουθεί να ποικίλλει ανά κράτος μέλος και η αυτοαξιολόγηση των κρατών μελών έδειξε ότι η πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου έχει επιβραδυνθεί τα τελευταία έτη.** Δεδομένων των τρεχουσών προκλήσεων, θα πρέπει να τονιστεί η σημασία του εξοπλισμού ή του επανεξοπλισμού των μακροχρονίως ανέργων με κατάλληλες δεξιότητες με σκοπό την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Απαιτείται επίσης πρόωμη και έγκαιρη στήριξη, στο πλαίσιο μιας γενικότερης προληπτικής προσέγγισης, ώστε να μην καταλήγουν τα άτομα στη μακροχρόνια ανεργία. Τα πορίσματα της ανασκόπησης επαναβεβαιώνουν τη σημασία που έχουν οι ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας (ΕΠΑΕ) για τη μεταχείριση των μακροχρονίως ανέργων με σκοπό την επιτυχή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Επίσης, λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη, είναι σημαντικό να δίνεται η δυνατότητα στα άτομα που βρίσκονται στις πλέον ευάλωτες καταστάσεις και στις υποεκπροσωπούμενες ομάδες να εισέρχονται επιτυχώς στην αγορά εργασίας, με μέριμνα ώστε να μπορούν να επωφεληθούν από ευκαιρίες ποιοτικής απασχόλησης και κατάρτισης, καθώς και από στοχευμένες επιδοτήσεις απασχόλησης.

Είναι αναγκαίο να βελτιωθούν τα συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών που εφαρμόζονται για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας. Παρότι έχουν θεσπιστεί πολλά προγράμματα ενεργοποίησης για τους μακροχρονίως ανέργους, σε ορισμένες περιπτώσεις η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων αυτών μπορεί να αξιολογηθεί μόνον σε μεταγενέστερο στάδιο.

Παράρτημα 1. Ειδικά ανά χώρα συμπεράσματα της EMCO PAG για το 2024 σχετικά με τους μακροχρονίως ανέργους

Παράρτημα 2. Συλλογή δεδομένων για την παρακολούθηση της σύστασης για τους μακροχρονίως ανέργους – πλήρη αποτελέσματα για το 2022

Παράρτημα 3. Δελτία κρατών μελών ΕΕ για το 2023 – συνοπτικές παρουσιάσεις